

Er ref: Jonas Ljungberg
Fi2020/03342

fi.remissvar@regeringskansliet.se
jonas.ljungberg@regeringskansliet.se

Vår ref: Kai-Yee Thim
R2020-43

kai-yee.thim@skogsindustrierna.se

Yttrande avseende Finansdepartementets promemoria Skatt på engångsartiklar (SOU 2020:48)

Skogsindustrierna tackar för möjligheten att lämna synpunkter på denna remiss (SOU 2020:48).

Sammanfattning

Skogsindustrierna stödjer principiellt syftet som utredningsförslaget kring miljöskatt på engångsartiklar avser uppnå.

Skogsindustrierna anser dock att en övergripande harmonisering av direktiv och initiativ inom EU behöver göras, samt att förslagna scenarierna om ett införande av skatt behöver utredas i denna kontext.

Skogsindustrierna föreslår en ändamålsenlig differentiering som främjar innovation, produktutveckling och ökad insamling för att stödja det uppsatta målet.

Skogsindustrierna är positiva till att promemorian förordar produkter baserade på förnybar vedfiberråvara som alternativ till engångsartiklar av plast.

Skogsindustriernas yttrande

Skogsindustrierna välkomnar och stödjer utredningsförslagets syfte, nämligen att accelerera övergången till en mer resurseffektiv och biobaserad cirkulär ekonomi. Utredningsförslagets syfte är vidare att minska de negativa miljöeffekterna orsakade av att engångsartiklar inte samlas in och därför utgör en potentiell källa till nedskräpning.

Skogsindustrierna är även positiva till att promemorian förordar produkter baserade på förnybar vedfiberråvara som alternativ till engångsartiklar av plast.

Övergripande harmonisering av styrmedel baserade på direktiv och initiativ inom EU

Nya EU direktiv och initiativ inom den fiberbaserade värdekedjan accelererar förflyttningen mot en cirkulär ekonomi, vilket är positivt. Förslaget om att införa skatt på engångsmaterial är en åtgärd i den svenska sakpolitiska överenskommelsen "Januariavtalet".

Skogsindustrierna anser att en övergripande harmonisering av direktiv och initiativ med likartade syften inom EU behöver ske innan Sverige eventuellt inför en nationell punktskatt avseende engångsartiklar. Detta för att undvika en orimlig administrativ och ekonomisk börda på näringslivet, samt för att i möjligaste mån undvika stora nationella olikheter i regler och styrmedel inom EU:s inre marknad. Exempel på sådana direktiv och initiativ är:

- Genomförandet av engångsplastdirektivet 2019/904 i svensk rätt kommer införas till 3 juli 2021. Miljödepartementet har lämnat förslag på hur detta kan implementeras. Ett område är att se över hur olika åtgärder kan bidra till minskad konsumtion av muggar och livsmedelsbehållare för användning vid mat för avhämtning. Skogsindustrierna är oroade att den föreslagna punktskatten omfattar en bredare tillämpning än engångsplastdirektivets artikel 4.
- Kommissionens vägledning för engångsplastdirektivet förväntas först publiceras under början av 2021. Skogsindustrierna betonar att vägledningens syfte är underlätta ett harmoniserat införande av engångsplastdirektivet och skapa bättre förutsättningar för den inre marknadens funktion.

- Kommissionens initiativ "Substitute single-use packaging, tableware and cutlery by reusable products in food services" förväntas publiceras under 2021. Skogsindustrierna är oroade över att detta initiativ kommer att överlappa med Januariavtalets punkt 37 och engångsplastdirektivet 2019/904 artikel 4.

Skogsindustrierna efterfrågar mer samarbete mellan medlemsländerna för att harmonisera de åtgärder som införs inom EU, även i de fall medlemsländerna har rådighet att införa nationella åtgärder. Utifrån för oss kända pågående processer verkar det som att stora skillnader på åtgärder mellan länder inom EU är på väg att införas, vilket riskerar att försämra den inre marknadens funktion och medföra suboptimeringar.

Samtliga scenarier om möjliga effekter av att införa skatten behöver utredas ytterligare (kapitel 11.4.2)

Skogsindustrierna anser att samtliga beskrivna scenarier om potentiella effekter av att införa punktskatt enligt promemorian behöver vidareutvecklas. Mer underlag krävs för att bättre kunna bedöma den miljönnytta ett införande av punktskatten förväntas innebära. Som exempel saknas i scenario 4 en beskrivning av förutsättningar för vilka engångsartiklar som är miljömässigt bättre. Såsom förslaget är utformat i promemorian drabbar skatten samtliga vedfiberbaserade produkter med någon form av polymerbaserad barriär, men inte andra materialslag såsom exempelvis aluminium för engångsanvändning. Konsekvenserna av skatten kan därmed överskugga förslagets syfte.

Differentiering av skattesats baserad på mängd plast i produkterna – ett sätt att värna de initiativ och lösningar som näringslivet kan utveckla

Skogsindustrierna stödjer utredningens förslag om en differentiering av skattesatsen baserad på mängd plast i produkterna, eftersom detta skapar starka incitament för berörda aktörer att driva på en övergång till material med mindre mängd plast. En viktig förutsättning är att differentieringen konstrueras så att den är relevant, genomförbar och verifierbar för aktörer som ska hantera skatten. Skogsindustrierna betonar att initiativ och lösningar från näringslivet är en viktig del i den nödvändiga omställningen till en mer resurseffektiv och biobaserad cirkulär ekonomi. Sådana lösningar och initiativ behöver värnas om.

Inom skogsindustriernas medlemsföretag pågår, i samarbete med universitet och institut, omfattande forskning och utveckling för att ersätta dagens plastbarriärer. Alla lösningar är ännu inte på plats, men för att främja vidare innovation inom området behöver möjligheten att utnyttja polymerbeläggning i form av skyddsbarriär i små mängder tillåtas, och därmed vara skattebefriad. Skogsindustrierna förordar därför följande differentieringsnivåer:

1. Fullt skatteavdrag för skattepliktiga engångsartiklar som ingår i pantsystem och materialåtervinns samt fullt skatteavdrag för muggar och livsmedelsbehållare med mindre än 5 procent plast.
2. Delvis skatteavdrag för muggar och livsmedelsbehållare med innehåll av 5 till 10 procent plast.
3. En skattenivå för muggar och livsmedelsbehållare som innehåller mer än 10 procent plast.

Detta är en ändamålsenlig differentiering som främjar innovation mot mindre mängd plast samt ger incitament till ökad materialåtervinning av engångsartiklar. Att uppnå och förstärka en beteendeförändring genom att underlätta och öka möjligheterna för användarna att göra rätt, kommer bidra till en ökad medvetenhet t.ex. kring återvinning och resurseffektivitet, vilket sträcker sig till fler engångsartiklar än livsmedelsbehållare och muggar. Dessutom kommer åtgärder såsom krav på informations spridning och märkningskrav från engångsplastdirektivet 2019/904 också att bidra till förslagets syfte.

För Skogsindustrierna

Kai-Yee Thim
Produktdirektör